

GHEORGHE CANTACUZINO

De curînd, după o grea suferință, a încetat din viață prof. dr. doc. Gheorghe Cantacuzino.

S-a născut la 1 martie 1900, la București. Studiile secundare le-a făcut la Liceul „Sf. Sava” din București. A urmat apoi cursurile Facultății de drept (licențiat în 1921) și ale Facultății de litere, secția istorie și filologie clasică (licențiat în 1922), din București. În vederea pregătirii doctoratului s-a specializat în istoria și cultura antichității greco-romane la Facultatea de litere a Universității din Paris, la „Collège de France” și la „École des Hautes Etudes Historiques”. În aceeași perioadă a studiat și la Universitățile din Roma și Milano, urmînd cursuri de papyrologie. A susținut doctoratul în 1927 la București la Facultatea de litere cu teza *Cîteva corpuri barbare din armata romană de la Augustus la Gallienus*, obținînd *magna cum laude*. Între 1929—1938 a fost conferențiar cu titlu provizoriu la Facultatea de litere din București (catedra „Instituții și antichități grecești”). În 1938—1948, conferențiar definitiv la aceeași catedră. Din 1948 a fost referent științific, apoi cercetător și mai tîrziu cercetător științific principal la Institutul de arheologie, București.

A făcut parte din colectivele de săpături arheologice de la Histria (1951), București (1953—1959) și altele. Ia început cercetările sale s-au concentrat asupra problemelor arheologiei clasice, făcînd săpături sistematice în castrul roman de la Băneasa (Teleorman). După 1950 s-a pre-

ocupat mai ales de problemele feudalismului târziu de pe teritoriul oraşului Bucureşti şi din alte câteva obiective, iar din 1960 s-a dedicat cu pasiune studierii sistematice a multiplelor probleme ridicate de vasta şi importanta necropolă neolitică de la Cernica, în aceeaşi perioadă a mai făcut săpături la Căscioarele (1965—1968) şi la Potlogi.

Din 1970 a fost membru titular al Academiei de Ştiinţe Sociale şi Politice a R.S.R.

A participat sau a colaborat cu comunicări la numeroase congrese internaţionale ale căror lucrări s-au desfăşurat la : Roma (1962), Moscova (1964), Praga (1966), Tokyo (1968), Belgrad (1971), Chicago (1973), Bucureşti (1974) şi Nisa (1976).

În numeroasele sale studii, singur sau în colaborare cu alţi specialişti, a aprofundat cu deosebită grijă, diferite probleme referitoare la necropola neolitică de la Cernica, la epoca greco-romană sau epoca feudală târzie.

A încetat din viaţă în ziua de 18 septembrie 1977 la Bucureşti.

Profesorul Gh. Cantacuzino poate servi ca model pentru pasiunea sa pentru arheologie şi pentru ataşamentul său faţă de Institutul de arheologie, în cadrul cărui a lucrat aproape trei decenii.

Eugen Comşa

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

- *Le recrutement de quelques cohortes Syriennes*, Musée Belge, Liege, 31, 3—4, 1927, p. 3—10.
- *Poids inédites de la Petite Scythie*, Dacia, III—IV, 1927—1932, p. 602—611.
- *Timbres amphoriques inédits trouvés en Roumanie*, Dacia, III—IV, 1927—1932, p. 612—619.
- *Cîteva corpuri barbare din armata romană de la Augustus la Gallienus*. Prefaţă de N. Iorga, Bucureşti, 1928, 208 p.
- *Colonizarea orientală în Illyricum*, ARMSI, 8, s.3, mem. 16, 1928, p. 1—68.
- *Correction à une inscription de Lucanie*, Revue de philologie, Paris, 3, 2, 1928, p. 54—56.
- *Legăturile între civilizaţiile orientală şi occidentală în lumina antică*, Vălenii de Munte, 1929, IV+83 p.
- *Un papyrus latin relatif à la défense du Bas Danube*, RHSEE, 5, 1—3, 1928, p. 38—74.
- *Un papyrus latin relatif à la défense du Bas Danube*, Aegyptus, Milano, 9, 1, 1928, p. 63—96.
- *O piatră gravată înfăţişînd o scenă militară a armatei romane*, Închinare lui N. Iorga, Cluj, 1931, p. 93—100.
- *Timbres amphoriques trouvés à Callatis*, RHSEE, 12, 10—12, 1935, p. 298—313.
- *Trois sceaux thasiens inédits de Callatis concernant les cultes de Thasos*, Dacia, VII—VIII, 1937—1940, p. 283—291.
- *Nouveaux timbres amphoriques provenant de Callatis*, Dacia, V—VI, 1938, p. 321—327.
- *Considérations sur les timbres amphoriques découverts en Roumanie et sur les côtes du Pont Euxin*, RHSEE, 16, 1—3, 1939, p. 44—52.
- *Le grand camp romain situé près de la commune de Băneasa*, Dacia, IX—X, 1941—1944, p. 441—472+3 pl.
- *Antiquités inédites d'Oltenie*, Dacia, XI—XII, 1945—1947, p. 308—322.
- *Raportul săpăturilor executate în 1951, în sectorul Z de la Histria şi pe teritoriul comunei Tari-verdi (Dobrogea)*, SCIV, III, 1952, p. 263—268 şi SCIV, IV, 1953, 1—2, p. 99—152 (în colaborare).
- *Săpăturile arheologice din sectorul Mihai Vodă, Bucureşti*, Rezultatele săpăturilor arheologice şi ale cercetărilor istorice din anul 1953. I, 1954, p. 45—132, şi în *Studii şi referate privind Istoria României*, I, 1954, p. 322—409 (în colaborare).
- *Histria, Monografie arheologică*, Bucureşti, 1954 (cap. II, par. 4, partea a II-a, p. 285—292).
- *Bucureştii de odinioară în lumina cercetărilor arheologice*, Bucureşti, 1959, 239 p + CXX pl. (în colaborare).
- *Şantierul arheologic Bucureşti. Sectorul Ctirel*, Materiale, VII, 1961, p. 657—682 şi Materiale, VIII, 1962, p. 761—794 (în colaborare).

- *Săpăturile arheologice de la Tirgoșorul Vechi*, Materiale, V, 1959, p. 619—629 (în colaborare).
- *Die jungsteinzeitlichen Funde in Cernica (Bukarest)*, Dacia, N.S., VII, 1963, p. 27—90 și în limba română, în București, 4, 1968 (în colaborare).
- *Unele probleme istorice privind așezările medievale muntene în lumina cercetărilor arheologice de la Cernica*, SCIV, XIV, 2, 1963, p. 361—394.
- *Observații privind unele cahle de la Mănăstirea Mihai Vodă*, SCIV, XVI, 4, 1965, p. 745—764.
- *O mare locuință feudală descoperită prin săpături arheologice în București*, Cercetări arheologice în București, 2, 1965, p. 325—344.
- *Observations concernant les rites funéraires néolithiques de la nécropole de Cernica*, Dacia, N.S., IX, 1965, p. 45—58.
- *La station et la nécropole néolithique de Cernica*, Atti del VI Congresso Internazionale delle scienze preistoriche e protostoriche, II, Roma, 1965, p. 239—241 (în colaborare).
- *Cernica — unul din cele mai vechii cimitire preistorice din Europa*, Magazin istoric, 1, nr. 6, 1967, p. 28—32.
- *Necropola preistorică de la Cernica și locul ei în neoliticul românesc și european (în lumina ultimelor descoperiri arheologice)*, SCIV, 18, 1967, 3, p. 379—400.
- *Cercetări arheologice la Cernica*, Materiale muzeologice, 6, 1968, p. 7—26 (în colaborare).
- *Date noi pe marginea cercetărilor istorico-arheologice de la Mănăstirea Cătălui*, Revista muzeelor, 5, 6, 1968, p. 547—553 (în colaborare).
- *Mănăstirea Cotroceni*, București, 1968, 60 p.
- *The prehistoric Necropolis of Cernica and its Place in the Neolithic Cultures of Romania and of Europe in the Light of recent Discoveries*, Dacia, N.S., XIII, 1969, p. 45—59.
- *La nécropole de Cernica. Sa place parmi les civilisations néolithiques de l'Europe*, Archéologia, 35, 1970, p. 54—61.
- *Tombs néolithiques de parturientes de la nécropole de Cernica (IV-ème millénaire av.n.è.)*, Roumanie, în VIIIth International Congress, III, Tokyo, 1970, p. 146—152 (în colaborare).
- *Remarques sur les offrandes de la nécropole néolithique de Cernica*, în VIIe Congrès International des Sciences Préhistoriques et Protostoriques, I, Praga, 1970, p. 447—452.
- *Aspects des rites et croyances funéraires néolithiques dans la nécropole de Cernica*, în VIIe Congrès International des Sciences Anthropologiques et Ethnologiques, V, Moscova, 1970, p. 237—254.
- *După 6 milenii din nou la drum*, Magazin istoric, V, 2(47), 1971, p. 28—30.
- *Morminte de femei decedate în timpul nașterii din necropola neolitică de la Cernica*, București, 8, 1971, p. 37—53 (în colaborare).
- *Ressemblances et différences entre les civilisations Boïan et Hamangia et leur place dans le néolithique carpatodanubien*, în VIIIe Congrès International, II, Belgrad, 1973, p. 438—449.
- *Les tombes néolithiques à inhumation sur le thorax de la nécropole de Cernica (Roumanie) et leur signification dans l'évolution des conceptions funéraires préhistoriques*, în IXth International Congress, Chicago, supplément II, 1973, p. 5.
- *Un rituel funéraire exceptionnel de l'époque néolithique en Europe et en Afrique Septentrionale*, Dacia, N.S., XIX, 1975, p. 27—43.
- *Morminte cu schelete așezate pe torace din necropola neolitică de la Cernica și semnificația acestui ritual preistoric*, Muzeul național, 2, 1975, p. 223—234.